

Ügyszám: NAIH/2018/3102/6/H
(Előzmény: NAIH/2016/77/H)

Tárgy: bűnügyi személyes adatok
továbbítása és gyűjtése
követeléskezelési célból

HATÁROZAT

A DUNACORP Faktorház Zrt. (a továbbiakban: Kötelezett1, 1074 Budapest, Dohány utca 14.), a Váci Fegyház és Börtön (a továbbiakban: Kötelezett2, 2600 Vác, Köztársaság út 62-64.) a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön (a továbbiakban: Kötelezett3, 9407 Sopronkőhida, Pesti Barnabás u. 25.), a Budapesti Fegyház és Börtönt (a továbbiakban: Kötelezett4, 1108 Budapest, Kozma u. 13.) és a Szegedi Fegyház és Börtön (a továbbiakban: Kötelezett5, 6724 Szeged, Mars tér 13.) fenti számú adatvédelmi hatósági ügyében a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) **az alábbi döntéseket hozza:**

1) A Hatóság **megállapítja**, hogy a követeléskezelés során **a Kötelezettek jogellenes adatkezelési tevékenységet folytattak**, mert Kötelezett1 az indokolás IV.1. pontjában kifejtettek szerint megsértette a célhoz kötött adatkezelés elvét és bűnügyi személyes adatok jogalap nélküli gyűjtését végezte, Kötelezett2, Kötelezett3, Kötelezett4 és Kötelezett5 az indokolás IV.2. pontjában kifejtettek szerint bűnügyi személyes adatok jogalap nélküli továbbítását valósította meg.

A Hatóság a **Kötelezettek jogellenes adatkezelését megtiltja** és **Kötelezett1-et** felszólítja arra, hogy **törölje** az adósok jogalap hiányában kezelt bűnügyi személyes adatait!

A Kötelezett1 a megtett intézkedéseiről a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártától számított 30 napon belül haladéktalanul értesítse a Hatóságot. A Kötelezett1 az értesítéshez csatolja a törlések tényét és informatikai körülményeit teljes körűen dokumentáló jegyzőkönyve(ke)t, valamint nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a nevezett adatok/adatbázisok összes példányát törölték.

A Hatóság a Kötelezett1 figyelmét felhívja arra, hogy a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártáig, illetve felülvizsgálat kezdeményezése esetén a bíróság jogerős döntéséig a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg.

3) Egyidejűleg a Hatóság a jogellenes adatkezelés miatt **a Kötelezetteket figyelmeztetésben részesíti.**

4) A Hatóság **elrendeli** a határozatnak **a Hatóság** honlapján a Kötelezettek azonosító adataival történő **nyilvánosságra hozatalát.**

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel közigazgatási perben megtámadható. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

A Hatóság az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülésének ellenőrzése érdekében 2015. december 17-én adatvédelmi hatósági eljárást indított a Kötelezett1 követeléskezelési tevékenysége során megvalósult adatkezelési gyakorlat vizsgálatára. A vizsgált időszak: a 2012. január 1-jétől az eljárás megindításának napjáig, azaz 2015. december 17-ig terjedő időtartam volt.

II. Az eljárás menete

Az eljárás megindításáról a Hatóság NAIH/2015/4215/3/H. ügyszámmon értesítette a Kötelezett1-et, az értesítéshez tényállás tisztázó végzést is mellékelte.

A Kötelezett1 válaszlevelében foglaltakra tekintettel a Hatóság az eljárásba NAIH/2015/4215/6/H. ügyszámú végzésében ügyfélként a Kötelezett2-t is bevonta, e tényről Kötelezett1-et NAIH/2015/4215/5/H. ügyszámú végzésében értesítette.

A Hatóság NAIH/2016/77/9/H. ügyszámú végzésében a tényállás tisztázásához belföldi jogsegélyt kért a Magyar Nemzeti Bank Fogyasztóvédelmi Főosztályától (a továbbiakban: MNB). A kért jogsegélyt az MNB 47886-3/2016. iktatószámú levelében teljesítette.

A Hatóság a Kötelezett1 és Kötelezett2 előzetes értesítése mellett 2016. április 21. napján helyszíni szemlét tartott a Kötelezett1 székhelyén. A szemlére NAIH/2016/77/15/H. ügyszámú végzésében számítástechnikai és informatikai igazságügyi szakértőt is kirendelt a Hatóság.

A kirendelt szakértő által készített 042/2016. dokumentumszámú 2016. július 5-én kelt szakértői vélemény és a hozzá mellékelte díjjegyzék 2016. július 12-én érkezett meg a Hatósághoz. A Hatóság NAIH/2016/77/28/H. ügyszámú végzésében állapította meg a szakértői díjat és döntött a szakértői díj Hatóság által történt megelőlegezéséről. A Hatóság a végzést a szakértői vélemény egy-egy példányának csatolásával a Kötelezettek részére is postázta. A Kötelezettek a végzés ellen jogorvoslattal nem éltek, a szakértői díj mértékét nem vitatták.

Az adatvédelmi hatósági eljárás során olyan információ jutott a Hatóság tudomására, miszerint a követeléskezelés során általános gyakorlat az, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek a Kötelezett1 megbízottai megkeresésére telefonon és írásban is személyes adatokat közölnek a fogvatartottokról. Az eljárás során vizsgált nyilvántartás adatai szerint a Kötelezett1 megbízottai több büntetés-végrehajtási intézetet is megkerestek. Az adattovábbítás adatkezelésnek minősül, mivel a folyamatban lévő adatvédelmi hatósági eljárás a Kötelezett1 nyilvántartásában szereplő bejegyzésekkel érintett büntetés-végrehajtási intézetek jogát, jogos érdekét is érintette, ezért a Hatóság az eljárásba NAIH/2016/77/32/H. ügyszámú végzésében a Kötelezett4-t, NAIH/2016/77/33/H. ügyszámú végzésében a Kötelezett3-at, NAIH/2016/77/34/H. ügyszámú végzésében a Kötelezett2-t, továbbá a NAIH/2016/77/35/H. ügyszámú végzésében a Kötelezett5-t is bevonta ügyfélként. E tényről Kötelezett1-et NAIH/2016/77/38/H. ügyszámú végzésében értesítette. A büntetés-végrehajtási intézetek a Hatóság megkeresésében feltett kérdésekre levélben válaszoltak.

A Hatóság NAIH/2016/77/44/H. ügyszámú végzésében a tényállás tisztázásához újabb belföldi jogsegélyt kért az MNB-től. A kért jogsegélyt az MNB 205358-1/2016. iktatószámú levelében teljesítette.

Az eljárás során a Hatóság az adatkezelés körülményeinek feltárása érdekében Kötelezettekhez tényállás tisztázó kérdéseket intézett, Kötelezettek ezekre válaszoltak, a Hatóság által kért dokumentumokat becsatolták.

III. Az eljárásban alkalmazott jogszabályok:

- 1) Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.).
- 2) A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.)
- 3) A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Bvsztv.)
- 4) Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.)

IV. A Hatóság megállapításai:

Az adatkezelő a személyes adatok kezelése során az Infotv. rendelkezéseinek megtartásával köteles eljárni. Azaz a megfelelő joggalalattal történt adatátadás során is be kell tartania az Infotv. alapelveit, így a célhoz kötött adatkezelés elvét, az adatbiztonság és az adatok minősége biztosításának követelményeit, valamint figyelembe kell vennie az érintett jogait, és biztosítania kell azok érvényesülését is.

A Kötelezett¹ általános adatkezelési gyakorlatára vonatkozó megállapításait a Hatóság külön határozatba foglalta. Jelen határozat tárgya a Kötelezett¹-nek a büntetés-végrehajtási intézetektől történt adatgyűjtésének és a büntetés-végrehajtási intézetek Kötelezett¹, illetve megbízottai részére történt adattovábbításának adatvédelmi szempontú vizsgálata eredményét tükrözik.

A Kötelezettek nyilatkozatai, az eljárás során általuk becsatolt iratmásolatok, illetve dokumentumok, a Kötelezett¹ által megküldött adatállományok, és a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján a Hatóság az alábbiakat állapította meg.

1. Kötelezett¹ tevékenysége, adatgyűjtésének jogalapja

1.1. A Kötelezett¹ faktoring tevékenységet végez. A követelés átruházásáról szóló engedményezési szerződéssel főként bankoktól (pénzügyi vállalkozásoktól), elsődlegesen a magánszemélyekkel szembeni fedezetlen, lejárt követeléseket vásárolja meg. Az engedményező jogi személyek által átadott személyes adatokat a követeléskezelés során a megbízottai közreműködésével az érintettekről gyűjtött személyes adatokkal kiegészíti/módosítja.

Az eljárás során vizsgált követeléskezelési nyilvántartás adatai szerint a Kötelezett¹ megbízottai több büntetés-végrehajtási intézetet is megkerestek. Ezt támasztják alá a 042/2016. dokumentumszámú szakértői vélemény mellékletét képező „NAIH_queri_BORTON” táblából idézett, az adósok ügyeiben rögzített bejegyzések¹, eseményleírások is.

¹ *Porkival egyeztetve, "Börtön" státuszba LEADVA* (11. sor)

„Csatolt dokumentumok alapján a Nagyfai Országos- BV intézet megszűnt, a jogutódja a Szegedi Fegyház és Börtön (6724 Szeged, Mars tér 13.). Az adategyeztető megkereséseket erre a címre kell küldeni munkáltatói aláírással ellátva!” (37. sor)

1.2. A Kötelezett1 2016. január 14-én kelt válaszelevelében azt nyilatkozta, hogy a követeléskezelési eljárás során elsősorban az engedményező pénzügyi intézet által átadott, majd a későbbiekben az ügyfél által megadott adatokkal kiegészített/módosított személyes adatokat kezeli.

A Kötelezett1 képviselője a 2016. április 21-én tartott helyszíni szemle során azt közölte, hogy a követeléskezelő szoftverben különleges adatot nem rögzítenek. Különleges adatot csak akkor kezelnek, ha az adós telefonon közöl ilyen adatot és a telefonhívást rögzítik, illetve, ha írásban nyújtja be ezen adatát tartalmazó dokumentumot.

E nyilatkozatnak ellentmond az a tény, hogy a gyakorlatban különleges adatot akkor is rögzítettek, ha azt nem az adós közölte. Az információkhoz a Kötelezett1 telefonhívások és írásbeli megkeresések révén jutott, a bűnügyi személyes adatok forrása közfeladatot ellátó harmadik személy volt, ezt támasztják alá a határozat 1.1. és 2.1. pontjában idézett nyilvántartási bejegyzések is.

1.3. A Hatóság álláspontja szerint a Kötelezett1 a régi Ptk. § 328. §²-a és 329. §³-a, illetve az új Ptk. 6:193. §⁴-a alapján arra jogosult, hogy az adós engedményezés során részére átadott, a követelés érvényesítéséhez feltétlenül szükséges személyes adatait kezelje. A Kötelezett1-nek azonban arra nincs törvényi felhatalmazása, hogy az engedményezéssel átvett, a követelés érvényesítéséhez feltétlenül szükséges adatokon felül új személyes adatokat gyűjtsön. Törvényi felhatalmazás hiányában az új személyes adatok gyűjtésének egyik előfeltétele az, hogy az adotalany ezen adatai kezeléséhez az Infotv. szerinti előzetes hozzájárulását adja.

A hozzájárulás az Infotv. 3. § 7. pontja⁵ szerinti meghatározás alapján akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott, félreérthetetlen, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg, vagyis ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére és megfelelően tájékoztatják az adatkezelés céljáról, jogalapjáról és annak körülményeiről.

A Kötelezett1 a 2014. április 1-jétől hatályos követeléskezelési szabályzatának „6.1. Adatkezelés, adatvédelem” című pontja szerint a *„telekommunikációt teljes részletezettséggel rögzítheti és tárolhatja, ideértve az ügyféllel folytatott beszélgetéseket is, feltéve, hogy ehhez az ügyfél – a Zrt. által a hang- és adatrögzítésről adott megfelelő tájékoztatás alapján – kifejezett és félreérthetetlen, dokumentálható módon hozzájárult”*.

„Telefon:[...] Börtön, kapcsolgattak összevissza, most szó sem volt arról, hogy ne kaphatná meg a levelet.” (88. sor)

„Váci börtön [...] nem tudja, mert ő helyettesíteni van, később próbáljam.” (95. sor)

„[...]ez a szegedi fegyház, illetve börtön 3-as objektuma....- a mellék száma nem létezik...a kezelő meg folyamatosan foglalt. [...] a szám jó, de nem ismerik adóst...már 1,5 éve valami idősebb nője a szám, még a rokonságában sincs ilyen nevű ember....” (89. sor)

² A régi Ptk. 328. § (1) bekezdése alapján „A jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja (engedményezés).”

³ A régi Ptk. 329. § (1) bekezdése szerint „Az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép, és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is.”

⁴ Az új Ptk 6:193. §-a [Engedményezés] értelmében

„(1) A jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át.

(2) A követelés átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a követelés engedményezése szükséges. Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép.

(3) Az engedményezéssel az engedményesre szállnak át a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok, valamint a kamatkövetelés is”.

⁵ Az Infotv. 3. § 7. pontja értelmében hozzájárulás „az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez”.

Tehát Kötelezett a követeléskezelése során végzett adatgyűjtést, adatrögzítést a saját szabályzata szerint is az érintett hozzájárulására alapozta.

A Hatóság a tényállás tisztázási kötelezettségének objektív okból nem tudott maradéktalanul eleget tenni. Ugyanis a Kötelezett1-nek az érintett bejegyzések alapjául szolgáló telefonhívásai során elhangzott tájékoztatását a Hatóságnak nem állt módjában ellenőrizni, mert Kötelezett1 azt nyilatkozta, hogy a hangfelvételek nem állnak rendelkezésre, mert 2013. április 28. napján az informatikai rendszer meghibásodása folytán az adathordozókon tárolt valamennyi fájl elveszett.

Mivel azonban Kötelezett1 tájékoztatási gyakorlata a NAIH/2018/3102/01/2018. ügyszámú határozat IV.3. pontja szerint a vizsgált időszakban nem felelt meg a hatályos adatvédelmi követelményeknek, ezért az adatalányok érvényes, tájékozott szóbeli hozzájárulásának megléte fel sem merül. Különös tekintettel arra, hogy az Infotv. 3. § 3. pontja⁶ alapján a büntügyi személyes adat különleges adatnak minősül, annak kezeléséhez törvényi felhatalmazás vagy az érintett írásos hozzájárulása szükséges. A telefonhívások során adott esetleges szóbeli hozzájárulás sem pótolná az írásbeli hozzájárulást az adatok rögzítéséhez. Mivel az idézett bejegyzések forrása nem maga az adatalány, hanem a büntetésvégrehajtási-intézetek voltak, ezért azt, hogy a Kötelezett1 ezeknek az adatoknak a rögzítéséhez érintettek írásbeli hozzájárulásával rendelkezett, vélelmezni sem lehet.

1.4. A büntetésvégrehajtási-intézetek Kötelezett1 üzleti érdekének érvényesítése céljából történő felhívása, megkeresése alkalmas lehet arra, hogy esetlegesen elősegítse a behajtási esélyek növelését. Azonban tisztességtelen ez az adatgyűjtés, mert a saját adatairól mindenki csak maga rendelkezhet. Az adatkezelés tisztességes volta a törvényességnél tágabb követelmény, az érintett információs önrendelkezési jogának, és ezen keresztül magánszférájának, emberi méltóságának tiszteletben tartását jelenti: az érintett nem válhat kiszolgáltatottá az adatkezelővel, sem más személlyel szemben. Az érintett mindvégig alanya marad a személyes adatok kezelésével járó folyamatnak, és nem válik, nem válhat annak pusztá tárgyává.

1.5. Az 1.1.-1.4. pontban foglaltakat összegezve a Hatóság megállapította, hogy a Kötelezett1-nek az adósok engedményezéssel átvett adatainak felüli új különleges személyes adatainak a gyűjtéséhez hiányzott az Infotv. szerinti megfelelő jogalap, ezért a Kötelezett1 ezen adatkezelési tevékenysége sértette az Infotv. 3. § 7. pontját⁷ és az Infotv. 5. § (2) bekezdését⁸. A büntetésvégrehajtási-intézetektől történt adatgyűjtés emellett tisztességtelen, az adós személyes adatai védelméhez,

⁶ Az Infotv. 3. § 3. pontja szerint „különleges adat:

a) a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviseleti szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat,

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a büntügyi személyes adat,”

⁷ Az Infotv. 3. § 7. pontja értelmében hozzájárulás „az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez”.

⁸ Az Infotv. 5. § (2) bekezdése szerint „Különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul,

b) a 3. § 3. pont a) alpontjában foglalt adatok esetében az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli, vagy

c) a 3. § 3. pont b) alpontjában foglalt adatok esetében törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.”

illetve magánszférájához való jogát sértő adatkezelési módszer, melynek alkalmazásával a Kötelezettek¹ megsértette az Infotv. 4. § (1) bekezdését⁹ is.

A Hatóság meg kívánja jegyezni azt is, hogy a szakértői vélemény mellékletét képező „*NAIH_queri_BORTON*” tábla vizsgálata során észlelte, a Kötelezettek¹ a büntetés-végrehajtási intézetektől olyan adósokról is gyűjtött adatokat, akik e szervek munkavállalói vagy hivatásos állományának tagjai. Ezt az adatgyűjtési tevékenységet támasztják alá az alább példaként idézett bejegyzések¹⁰.

A Kötelezettek¹ nem tartozik a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 275. §¹¹-ban felsorolt személyek és szervek körébe, ezért az adatigénylésekre nem volt jogosult.

2. A büntetés-végrehajtási-intézetek tevékenysége, adattovábbításának jogalapja

2.1. Az Infotv. 5. § (3) bekezdése értelmében „*Kötelező adatkezelés esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg*”.

A büntetés-végrehajtási-intézetek feladatkörét és a fogvatartottakra vonatkozó adatkezelési, nyilvántartási szabályokat a Bvsztv. határozza meg. A Bvsztv. 28. §-a alapján a fogvatartottról a fogvatartó bv. szerv helyi nyilvántartást vezet, mely - a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím-azonosító adatok kivételével - közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A

⁹ Az Infotv. 4. § (1) bekezdése szerint: „(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.”

¹⁰ „Tököl, börtön - Telefon:[...] -itt dolgozik a héten nem lesz.” (30. sor)
 „mh: Márianosztrai Fegyház és Börtön, 2629 Márianosztra, [...] :nincs már benn... üft inkább de-t kell hívni!” (43. sor)
 "JOGRA JAVASOLT mh. Budapest Fegyház és Börtön Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13. [...]; legyeztetve ÜF nek nincs levonása” (52. sor)
 "JOGRA JAVASOLT TILTHATÓ mh. Budapest Fegyház és Börtön Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13. [...]; „legyeztetve ÜF nek nincs tiltása több lehetőséget kapott egyiket sem tartotta” (53. sor)
 „[...] : nvf. mh: Márianosztrai Fegyház és Börtön, 2629 Márianosztra, [...] hívjam később, nincs bent ”(61. sor)
 „[...] : ÜF dolgozik 07:30 tól 16:00 ig mh. Budapest Fegyház és Börtön kozma u Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13. [...] .m : ügyintéző , azt sem tudja miről beszélek ...[...]" (63. sor)
 „[...] NVF/HPTF, [...] NVF/HPTF, [...] NVF, [...] MH (BV) személyügyre kapcsoltak, Üft nem tudják kapcsolni, mert börtön területen dolgozik, ÜZ. (67. sor)
 „[...] : nvf; sms, nem látom a fiz szándékot, sos befizetését és vhsst kérek! Mh: Márianosztrai Fegyház és Börtön, 2629 Márianosztra, Pálosok tere 1; [...] : ma nem dolgozik adós..” (100.sor)

¹¹ Hszt. 275. § „A személyügyi nyilvántartásban kezelt adatokhoz elektronikus úton közvetlenül hozzáférhetnek, és az annak alapjául szolgáló iratokba betekinhetnek a szolgálati viszonytal kapcsolatos döntések előkészítése és meghozatala, azok végrehajtása, ellenőrzési, felügyeleti jogaik gyakorlása és vizsgálatok lefolytatása céljából:

- a) a szolgálati elöljáró,
- b) az állományilletékes parancsnok,
- c) az országos parancsnok és helyettese, az országos főigazgató és helyettese,
- d) a miniszter, az államtitkár, a közigazgatási államtitkár, valamint a felügyeleti hatáskörében a helyettes államtitkár,
- e) a szervezeti egység, az országos parancsnokság, valamint a miniszter által vezetett minisztérium személyügyi szervének vezetője és az arra feljogosított beosztottja, valamint a fegyelmi ügyben eljáró személy,
- f) a teljesítményértékelést vagy minősítést végző személy,
- g) a törvényességi ellenőrzéssel megbízott személy,
- h) a feladatkörében eljárva az ügyész és a nyomozó hatóság tagja, valamint
- i) az illetmény-számfejtést végző szerv az illetményszámfejtéshez szükséges mértékig.”

nyilvántartást végző szervek a nyilvántartás adataiból törvényben meghatározottak szerint adatszolgáltatást teljesítenek, biztosítják a nyilvántartásba való betekintést, felelősek az adatvédelmi szabályok megtartásáért.

2.2. A szakértői vélemény mellékletét képező „*NAIH_queri_BORTON*” táblából idézett, a Kötelezett1 követeléskezelési nyilvántartásában talált bejegyzés¹² tanúsága szerint az 163228 ID azonosítójú követeléskezelési ügyben Kötelezett2 nyilvántartási ügyintézője 2012. február 7-én a [...] -as telefonszámról a Kötelezett1 részére bűnügyi személyes adatot szolgáltatott a fogvatartott [...].

A Hatóságnak az adattovábbítás körülményeit objektív okból nem állt módjában teljes körűen tisztázni Kötelezett2 oldaláról sem, mert a Hatóság megkeresésére 30532/4552/2016. számú válaszelevelében azt nyilatkozta, hogy a telefonhívások hangfelvételeit nem rögzítik, és nem tárolják. A levél azt a tájékoztatást is tartalmazta, hogy

„Intézetünkben nem lelhető fel dokumentumok arra vonatkozóan, hogy a Dunacorp Zrt., vagy a Credit Line Group Kft. írásban, illetve telefonon kereste volna az intézetet”. „az Intézetben nem található levelezést alátámasztó irat. A végzésben feltüntetett időpont óta a Bűnügyi Nyilvántartó Csoport személyi állománya nagy része kicserélődött, így nem állapítható meg, hogy a követeléskezelő telefonhívását ki fogadta és ki adott részükre információt. A jelenleg is szolgálatot teljesítő és megkérdezett munkatársak nem tudták felidézni az esetet.” „nem áll rendelkezésre olyan információ vagy adat, amelyből megállapítható, hogy a fogvatartottak mely adatait közölték a követeléskezelő cégekkel”.

A válaszelevelhez mellékelte „*A Váci Fegyház is Börtön adatkezeléséről*” szóló 22/2015. számú, 2015. február 19-én kelt utasítás három évvel később kelt, mint amikor a feltárt adattovábbításra sor került.

Az utasítás 18. pontja szerint „*Telefonon személyi állományi taggal vagy fogvatartottal kapcsolatos konkrét információt kiadni tilos*”. Mindez azt igazolja, hogy a bv. szerv hatályos belső szabályozása 2015. február 19-óta nem tesz lehetővé a bejegyzésben szereplőhöz hasonló adatközlést.

A Hatóság a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy Kötelezett2 a különleges személyes adatok telefonon történt továbbításával jogosulatlan adatkezelést valósított meg, mivel maga is elismerte, hogy a Bvsztv. 29. § (3) bekezdésének megfelelő kérelemnek¹³ nincs nyoma az intézetükben és ilyen kérelem a Kötelezett1 Hatósághoz továbbított dokumentumai között sem szerepelt.

2.3. A fentiekben idézett bejegyzésben foglaltakra tekintettel a Hatóság bekérte Kötelezett1-től az 163228 ID azonosítójú követeléskezelési ügyben folytatott levelezésének másolatát. Az iratmásolatok között szerepelt a Kötelezett3 R:1284/2014. számú, 2014. április 17-én kelt levele, melyben Kötelezett1-nek megküldte „[...] (szül.: [...], an.: [...]) iratait, mert 2012.08.29.-én szabadult.” Arról is tájékoztatta Kötelezett1-et, hogy a „*Szabaduláskor bementett lakcíme: [...]*” A dokumentum másolatok között a bv. intézetnek címzett, az adatkérés indokát, jogszabályi alapját, illetve az adatszolgáltatáshoz fűződő érdek igazolását tartalmazó adatszolgáltatási kérelem nem szerepel.

¹² „*Váci Fegyház: [...] fogvatartott nyilvántartó: megnézte az ügyintéző, nem náluk van, hanem Sopronkőhidán, 2012.05. hóban szabadul...Sopronkőhidai Börtön és Fegyház, Sopronkőhida 9407 Pesti Barnabás utca 25. ide levél megy úfnek...anyagot a börtön dossziéba tettem...*” (117.sor)

¹³ Bvszv. 29. § (3) bekezdése szerint „*Az adatszolgáltatásra irányuló kérelemnek az adatkérés indokát, jogszabályi alapját, illetve az adatszolgáltatáshoz fűződő érdek igazolását kell tartalmaznia*”.

Kötelezett³ a Hatóság megkeresésére 30526/3145-1/2016. számú válaszlevelében azt nyilatkozta, hogy *„A Hivatkozott számú levelezésben a Dunacorp Zrt. egy volt fogvatartottunk részére küldött levelet, melyet a szabadulása miatt nem tudtunk részére kézbesíteni, fenti hivatkozási számú levelünkben a küldőt értesítettük ezen tényről.”* *„Követeléskezelő cégnek nem teljesítettünk – kérelem hiányában – adatközlést.”*

A Hatóság álláspontja szerint a fent idézett tartalmú levélben több szerepelt, mint egy kézbesíthetetlen levél visszaküldése, hiszen a Kötelezett¹ számára kérelem hiányában is új adatok (szabadulás dátuma és lakcíme) közlésére került sor. A bv. intézet a fogvatartott részére címzett borítékot zártan küldte meg Kötelezett¹ részére, így a fogvatartott természetes személyazonosító adatait is közölte Kötelezett¹-el anélkül, hogy meggyőződött volna arról, hogy az adattovábbítás nem tartalmaz-e több adatot, mint amelyek megismerésére a Kötelezett¹ jogosult.

Leírtak alapján a Hatóság megállapította, hogy Kötelezett³ jogosulatlan adattovábbítást valósított meg, az adatok átadásával. Maga is elismerte, hogy a Bvsztv. 29. § (3) bekezdésének megfelelő kérelem nem érkezett az intézetükhöz és ilyen kérelem a Kötelezett¹ Hatósághoz továbbított dokumentumai között sem szerepelt.

Emellett a Hatóság meg kívánja jegyezni azt is, hogy a kintlévőség érvényesítéséhez, az ismeretlen helyen tartózkodó adós lakcímadata a közhiteles hatósági nyilvántartásban – személyiadat- és lakcímnyilvántartásban – szereplő adatokkal igazolható, ezzel szemben a fogvatartott által bediktált, a fogvatartotti nyilvántartásban szereplő lakcím adat a Bvsztv. 29. § (3) bekezdése értelmében közhitelesnek nem minősülő adat.

A Kötelezett³ válaszleveléhez mellékelte 79/2016. számú adatvédelemről szóló intézkedés is későbbi keltezésű, mint a feltárt adattovábbítás. Az intézkedés II.10. pontja azt igazolja, hogy a bv. szerv hatályos belső szabályozása már nem tesz lehetővé a leírtakhoz hasonló adatközlést.

2.4. A szakértői vélemény mellékletét képező *„NAIH_queri_BORTON”* táblából idézett, a Kötelezett¹ követeléskezelési nyilvántartásában talált bejegyzés¹⁴ tanúsága szerint Kötelezett⁴ a 3964735 ID azonosítójú követeléskezelési ügyben 2013. április 16.-án telefonon bűnügyi személyes adatot szolgáltatott Kötelezett¹ részére.

Kötelezett⁴ a Hatóság megkeresésére 30509/4966-1/2016. számú válaszlevelében azt nyilatkozta, hogy *„Az intézetbe irányuló telefonhívások nem kerülnek rögzítésre.”*

Emellett a válaszlevelében azt is kifejtette, hogy

„Nyilvántartásainkat átvizsgálva megállapítást nyert, hogy a DUNACORP Zrt.-től, illetve a Zrt. megbízásából tevékenykedő Credit Line Group Kft-től 2012.január 1-je és 2015. december 17-e közötti időszakban nem érkezett fogvatartottakat érintő adatigénylés” *„Adattovábbítást az intézet kizárólag törvényi előírás (kötelező adattovábbítás) vagy kérelem (megkeresés) alapján teljesít valamint a célhoz kötöttség vizsgálatát követően, az adatvédelmi alapelveknek megfelelően.”*

A válaszleveléhez mellékelte 6/2015. számú 2015. január 17-én kelt intézkedésbe foglalt *„A Budapesti Fegyház és Börtön személyes adatokra vonatkozó adatvédelmi szabályzata”* is későbbi keltezésű, mint a feltárt adattovábbítás.

¹⁴ *„Adós börtönben van: Budapesti Fegyház és Börtön: 1108 Budapest, Kozma utca 13. Nyilvántartási száma: [...] levélküldésnél borítékra rajta kell lennie”* (49. sor)

A szabályzat V.22. pontja szerint „*Személyes adatokról telefonon vagy egyéb, nem ellenőrizhető és dokumentálható módon felvilágosítás nem adható!*” Mindez azt igazolja, hogy a bv. szerv hatályos belső szabályozása 2015. február 17-óta nem tesz lehetővé a bejegyzésben szereplőhöz hasonló adatközlést.

Kötelezett⁴ az eljárás során tett fent idézett nyilatkozata szerint a Bvsztv. 29. § (3) bekezdésének megfelelő kérelem nem érkezett Kötelezett¹-től az intézetükhöz, emellett ilyen kérelem a Kötelezett¹ Hatósághoz továbbított dokumentumai között sem szerepelt. A Hatóság mindezek alapján megállapította, hogy a Kötelezett⁴ a különleges személyes adatok telefonon történt továbbításával jogosulatlan adatkezelést valósított meg.

A szakértői vélemény mellékletét képező „*NAIH_queri_BORTON*” táblából idézett, a Kötelezett¹ követeléskezelési nyilvántartásában talált bejegyzések¹⁵ tanúsága szerint Kötelezett⁴ olyan adósokról is közölt adatokat, akik az intézmény munkavállalói vagy hivatásos állományának tagjai.

A Hatóság álláspontja szerint a Kötelezett⁴ ezen adatszolgáltatásai sem voltak jogszerűek, mert azokra jogalap nélkül került sor. Azonban a Hatóság ezt az adatgyűjtést a határozatban a szankció kiszabása során nem értékelte, mert Kötelezett⁴ munkáltatói adatszolgáltatásának jogszerűségét nem vizsgálta.

2.5. A szakértői vélemény mellékletét képező „*NAIH_queri_BORTON*” táblából idézett, a Kötelezett¹ követeléskezelési nyilvántartásában talált bejegyzés¹⁶ tanúsága szerint a 1831891 ID azonosítójú követeléskezelési ügyben 2012. március 6-án a Kötelezett⁵ is bűnügyi személyes adatot szolgáltatott Kötelezett¹ részére.

Kötelezett⁵ a Hatóság megkeresésére 30528/2062-4/2016.ált. számú válaszlevelében azt nyilatkozta, hogy Kötelezett¹ 2012.január 1-je és 2015. december 17-e közötti időszakban intézetüket a nyilvántartásuk adatai szerint egy alkalommal kereste meg írásban, mely a személyi állomány tagjának hiteligenylési kérelmében történő adategyeztetésre irányult, ebben intézetünk tájékoztatást nem adott, hanem az iratot a Büntetés-végrehajtás országos Parancsnoksága részére felterjesztette. Az intézetünk rendelkezésére álló nyilvántartások adatai szerint fogvatartottak ügyében az érintett gazdasági társaságok megkereséssel nem éltek, illetve részükre adattovábbítás nem történt.”

Kötelezett⁵ a Kötelezett¹ nyilvántartásában szereplő bejegyzéssel összefüggésben azt közölte, hogy „*Telefonon történő megkeresésekről intézetünk nyilvántartással nem rendelkezik.*” „*Megjegyezzük, hogy intézetünkhöz fogvatartott az érintett gazdasági társaságok felé történő jogosulatlan adattovábbításra vonatkozó panasszal nem fordult.*” Arról is tájékoztatta a Hatóságot, hogy a magánszemélyekkel, vagy külső szervekkel folytatott telefonbeszélgetéseket nem rögzítik.

A válaszlevélhez mellékelte 1-1/48/2012. (VII.16.) OP intézkedés is későbbi keltezésű, mint a szakértői vélemény alapján feltárt adattovábbítás. Az intézkedés 65. pontja szerint „*Személyes*

¹⁵ „*JOGRA JAVASOLT mh. Budapest Fegyház és Börtön Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13. [...]; legyeztetve ÜF nek nincs levonása*” (52. sor)

„*JOGRA JAVASOLT TILTHATÓ mh. Budapest Fegyház és Börtön Cím: 1108 Budapest, Kozma u. 13. [...]; „legyeztetve ÜF nek nincs tiltása több lehetőséget kapott egyiket sem tartotta ”* (53. sor)

[...]: *ÜF dolgozik 07:30 tól 16:00 ig mh. Budapest Fegyház és Börtön kozma u Cím: 1108 „Budapest, Kozma u. 13. [...] .m : ügyintéző , azt sem tudja miről beszélek ...[...]*” (63. sor)

¹⁶ „*Szegedi Fegyház és Börtön II. objektum: [...]: Kis körbetelofonálás után kiderült hogy üf tényleg bent van előzetesben. Első fokon 3 év 8 hónapot kapott, ez még nem emelkedett jogerőre, tehát még nem kezdte el letölteni.*” (110. sor)

adatokról telefonon vagy egyéb, nem ellenőrizhető és dokumentálható módon felvilágosítás nem adható!”

Mindez azt igazolja, hogy a bv. szerv hatályos belső szabályozása 2015. február 17-óta nem tesz lehetővé a bejegyzésben szereplőhöz hasonló adatközlést, ez azonban nem teszi meg nem történné az ezt megelőzően teljesített adattovábbítást.

Az eljárás során tett nyilatkozatával Kötelezett⁵ is elismerte, hogy a Bszv. 29. § (3) bekezdésének megfelelő kérelem nem érkezett Kötelezett¹-től az intézetükhöz és ilyen kérelem a Kötelezett¹ Hatósághoz továbbított dokumentumai között sem szerepelt. Mindezek figyelembe vételével a Hatóság megállapította, hogy Kötelezett⁵ a különleges személyes adatok telefonon történt továbbításával jogszerűtlenül adatkezelést valósított meg.

2.6. A 2.1.-2.5. pontban foglaltak alapján a Hatóság megállapította, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek által telefonon és írásban történt adattovábbításához is hiányzott a megfelelő jogalap, ezért a büntetés-végrehajtási intézetek adatkezelési tevékenysége sértette az Infotv. 5. § (2) bekezdését. Az eljárás megindítását rövidebb megelőzően a büntetés-végrehajtási intézetek adatkezelési szabályozást alkottak, ezzel azonban az elkövetett egyedi jogsértések nem orvosolhatóak.

A büntetés-végrehajtási intézetek jogsértése súlyos jogsértés, mert a büntetés-végrehajtási intézetek közfeladatot ellátó szervek, ezért elvárható lett volna tőlük az adatvédelmi szabályok pontos betartása, különös tekintettel arra, hogy szenzitív adatokat kezelnek.

V. Alkalmazott szankció és indokolása

1. Az előzőekben leírtakra tekintettel a Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, megállapította a Kötelezettek jogellenes adatkezelésének tényét és megtiltotta a jogellenes adatkezelést.

A Hatóság a döntéshozatal során figyelemmel volt arra, hogy a vizsgált időszakban az adatkezelési követelményeket az Infotv. szabályozta, azonban a Kötelezetteknek az általános adatvédelmi rendelet¹⁷ (171) preambulumban bekezdése értelmében a rendelet alkalmazásának időpontja előtt megkezdett adatkezeléseiket már a rendelettel kell összhangba hozniuk. Az Irányelv¹⁸ hatálya alá tartozó már folyamatban lévő adatkezeléseket pedig a (96) preambulumban bekezdése értelmében az irányelvvel kell összhangba hozni.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e az adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. A Hatóság szükségesnek tartotta a bírság kiszabását, mivel a Kötelezettek a jogsértést bűnügyi különleges adatok kezelésével valósították meg.

¹⁷ A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet).

¹⁸ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a védelmi eljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv)

A bíróság alkalmazása előtt a Kkv. tv. 12/A. §-ában foglalt feltételek fennállásának vizsgálata során a Hatóság azt tisztázta, hogy a Kötelezett1 kis- és középvállalkozásnak (a továbbiakban: kkv.) minősül-e vagy sem, és korábban adatvédelmi szabályszegés miatt elmarasztalta-e már a Hatóság.

A Hatóság megállapította, hogy a Kötelezett1 a foglalkoztatotti létszám és a pénzügyi mutatók tekintetében kkv.-nak minősül. Azonban a Hatóság a céggel szemben korábban NAIH/2016/6417/H. és NAIH/2017/653/2/H. számon adatvédelmi hatósági eljárás során már megállapított jogsértést, ezért a Kkv. tv. 12/A. §-a ebben az eljárásban nem alkalmazandó.

A Hatóság az eljárásban a Kötelezett1 követeléskezeléssel kapcsolatos általános, a különleges személyes adatokat érintő adatkezelési gyakorlatát is megvizsgálta és NAIH/2018/3102/01/H. számú határozatában - egyebek mellett - megállapította annak jogellenességét. A két határozat között részbeni átfedés van, ezért a Hatóság a Kötelezett1-el szemben a bíróság kiszabásától eltekintett.

A büntetés-végrehajtási intézetek tekintetében a Hatóság figyelemmel volt arra, hogy esetükben egy-egy eset elkövetése nyert bizonyítást és a jövőbeli hasonló jogsértések megelőzése érdekében prevenciós intézkedésként belső szabályozást alkottak. Minderre figyelemmel a Hatóság a bíróság kiszabásától a büntetés-végrehajtási intézetek vonatkozásában is eltekintett.

VI. Eljárási szabályok

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 143. § (1) bekezdése értelmében e törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni. Az Ákr. hivatkozott rendelkezésére tekintettel jelen eljárás során a Hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit alkalmazta. A határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

A határozat nem tanúsítja a Kötelezettek által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor.

Az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján a határozat Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát a Hatóság az adatalanyok érdekeinek védelme érdekében rendelte el. A közigazgatási szerv törvénysértést megállapító határozata közérdekű adat, ezért a határozat nyilvánosságra hozatalára a Kötelezettek azonosító adataival kerül sor.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Törvényszék illetékességét a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (2) bekezdés a) pontja és a Kp. 13. § (11) bekezdése alapján állapította meg. A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén és a 124. § (5) bekezdésén alapul.

A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 44/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

Az Ákr. 143. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a 2018. január 1-jét követően elrendelt végrehatásra is az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Ákr. hivatkozott rendelkezésére tekintettel 134. § (1) bekezdése szerint „*a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság fogantatosítja.*”

Az adatvédelmi hatósági eljárásban az Infotv. 60. § (5) bekezdésében meghatározott, ügyintézési határidő több mint 1 évvel került túllépésére, figyelembe véve, hogy a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidőbe nem számít bele. A határidő túllépés oka részben a Hatóság leterheltsége volt.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2018. június 26.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár